

*Кісіль Роман Любомирович, студент II курсу магістратури,
Інститут гуманітарних і соціальних наук
Національного університету «Львівська політехніка»*

МІГРАЦІЙНА КРИЗА ЯК НОВІТНЯ ЗАГРОЗА БЕЗПЕЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Питання міграційної кризи сьогодні є на порядку денному у більшості країн Європейського Союзу, адже держави переживають чергову хвилю міграції, яка несе зміну демографічної ситуації в країнах ЄС, а також загострює проблему інтеграції мігрантів. Країни ЄС зіткнулися з величезним припливом мігрантів з охоплених конфліктами країн Близького Сходу, Африки та Азії. Політика «відкритих дверей» для біженців розколює уряди сучасних європейських країн. Економічний та політичний тягар віддаляє країни ЄС одна від одної.

Конфлікт в Сирії продовжує залишатися найбільшим рушієм міграції. Тривале насильство в Афганістані та Іраку, зловживання владою в Еритреї, військова агресія Росії в Україні, а також бідність в Косово ведуть людей до пошуку нового житла у інших країнах. Більше мільйона мігрантів та біженців перейшли до Європи у 2015 році, що спричинило міграційну кризу в ЄС. Сьогодні Німеччина отримала найбільшу кількість нових заявок на отримання статусу біженця (більш ніж 476 000 тис. осіб.). Однак статистика свідчить, що прибуло набагато більше людей - німецькі чиновники заявили, що в Німеччині система «EASY», для підрахунку та розподілу людей, налічує більше ніж мільйон осіб до того, як вони подадуть заявку на отримання притулку. Угорщина перейшла на друге місце для подання заяв про надання притулку, оскільки більше мігрантів здійснили подорож по суші через Грецію та Західні Балкани. До кінця грудня було заявлено 177 130 тис. звернень для отримання притулку [4].

Напруженість в ЄС зростає через непропорційний тягар деяких країн, особливо країн, куди прибуває більшість мігрантів: Греція, Італія та Угорщина. У серпні 2017 р. сім африканських і європейських лідерів зустрілися в Парижі, щоб побудувати нові відносини, спрямовані на зменшення міграції в Європу з Північної Африки в обмін на допомогу державам, в яких відбуваються конфлікти. Лідери Франції, Німеччини, Італії та Іспанії погодилися, щоб надати допомогу Чад і Нігер з охорони кордону, щоб зменшити потік мігрантів через Лівію і через Середземне море.

У багатьох країнах «третього світу» на фоні збройних конфліктів відзначається також глибока економічна криза, що супроводжується низьким рівнем ВВП, відсталою матеріально-технічною базою у промисловому секторі і екстенсивним сільським господарством, низьким рівнем заробітної плати, високим безробіттям і вимушеною неповною зайнятістю, поширенням бідності та значним рівнем майнового розшарування населення. Звісно, більшість показників соціально-економічного розвитку таких неблагополучних країн

знаходяться далеко від європейських стандартів, що спонукає громадян до нелегальної міграції навіть ціною власного життя.

Однак, остання хвиля міграції починаючи з 2015 р. і до сьогоднішніх днів свідчить про значне погіршення ситуації з біженцями: неконтрольованість кількості мігрантів, теракти за їхньою участю, випадки етнополітичного, релігійного тероризму. Мігранти сьогодні становлять одну з важливих загроз безпеці об'єднаної Європи. До ЄС прибувають мігранти з країн Азії та Північної Африки які не лише вимагають допомоги, але й ворожо ставляться до країн ЄС, бо вважають, що саме втручання країн Європи та США у внутрішні справи їх батьківщин призвело до руйнування держав, громадянських війн та суттєвого погіршення рівня життя населення.

Для врегулювання міграційної кризи в країнах ЄС, Європейська Комісія запропонувала 10-ступневу програму, яка передбачала роботу Європейської служби притулку (EASO) з Європолем (правоохоронним органом ЄС), Frontex (Європейська прикордонна служба) та Євроюстом розгорнути команди в Італії та Греції для спільної обробки заяв про надання притулку; агенції також співпрацюють у боротьбі з контрабандою товарів та людей [1].

У травні 2016 р. було розпочато Європейську програму міграції, яка визначає комплексний підхід до поліпшення управління міграцією. Європейська Рада схвалила морську операцію ЄС (операція «Софія») для запобігання та протидії контрабанді у південно-центральному Середземному морі. У вересні того року ЄС оголосив пропозицію щодо надзвичайного переселення для 160 000 біженців (на основі нових критеріїв розподілу населення, ВВП, середньої кількості минулих заяв про надання притулку та рівнях безробіття в країні призначення); постійний механізм переміщення для всіх держав-членів; і єдиний європейський перелік «безпечних країн» походження. Процес відбувається на зародковому етапі та є все ще «недостатнім» для вирішення масштабів проблеми. До кінця 2016 року було переселено менш ніж 300 чоловік із запланованих 160 000. Крім того, зараз деякі країни висловлюють заклик до пропозицій ЄС, ввівши обмеження на кількість шукачів притулку, які вони готові взяти.

Окрім заходів щодо переселення, держави-члени ЄС нададуть робочим групам національних експертів та допоміжні групи для роботи в так званих точках доступу, допомагаючи країнам-учасникам прискорити перевірку біженців, надавати інформацію та допомогу заявникам на міжнародний захист та надавати підтримку підготовка та виконання зворотніх операцій [3].

ЄС також надав 1,7 млрд. євро у фінансуванні державам-членів ЄС на 2015 та 2016 роки, щоб допомогти найбільш постраждалим країнам, збільшити фінансування відповідних агентств ЄС та сприяти зусиллям, УВКБ та інші організації допомоги, спрямованих на негайне надання допомоги біженцям та вирішення корінних причин кризи на Близькому Сході та в Африці. Наприклад, Цільовий фонд надзвичайних ситуацій для Африки має на меті посилити соціально-економічний розвиток в окремих африканських регіонах, щоб

поставити неврегульовану міграцію до ЄС. Аналогічний фонд був створений для Сирії.

У грудні 2016 р. ЄС оголосив про плани створення нової європейської прикордонної та берегової охорони. І це було затверджено урядами та розширили повноваження для Frontex, у тому числі надало 1,5 тис. сил швидкого реагування, які мають можливість «негайно втрутитися в кризові ситуації» та розмістили прикордонників з резервного фонду, взятого з інших національних сил прикордонників [2].

Дана програма включає низку заходів, спрямованих на: легальний прийом біженців напряму з прикордонних країн із належним рівнем безпеки (адже встановлюючи міграційний ліміт, кожна країна бере на себе офіційні зобов'язання прийняти щорічно певну кількість біженців, міграційні потоки пропорційно розподіляються між країнами світу, не створюючи надмірного навантаження на економічну систему окремих європейських держав, з одного боку, а з іншого – більшість біженців розуміють, що у них є високі шанси потрапити в Європу легально й отримати при цьому статус біженця.

Отже, неефективна міграційна політика у ряді європейських держав призвела до загострення міжетнічних та соціальних проблем. Практика показує, що вже традиційними стали у країнах Європи закриті національні групи, представники яких здійснюють масові бунти, що мають етнічний чи релігійний характер, також помітно зростає організована етнічна злочинність. Політика «відкритих дверей», котра надає змогу біженцям прибувати з більшою кількістю, є наслідком міграційної кризи та створює нову загрозу безпеці європейського союзу. Це питання необхідно вирішувати і знаходити дієві методи боротьби з подолання кризи. Водночас європейські країни дотримуються досить різних політичних поглядів щодо питань нелегальної міграції оскільки понад усе ставлять питання власної безпеки й національних інтересів, але за відсутності комплексної європейської програми надання притулку біженцям кожна країна не в змозі впоратися з даною проблемою самостійно.

Список використаних джерел

1. Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://frontex.europa.eu>.
2. Statistical office of the European Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat>.
3. Мельникова К. Криза солідарності. Країни ЄС посварилися через квоти на прийняття мігрантів / К. Мельникова // Закон і Бізнес. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/117121kraini_es_posvarilisya_cherez_kvoti_na_migrantiv.html.
4. Ленглі Е. Чому біженці так прагнуть до Німеччини? / Е. Ленглі, К. Каплюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dw.com/uk/a-18693203>.